

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Zuzany Šnejdrlové, Ph.D., a soudců Mgr. Barbory Berkové a Mgr. Michala Rendy ve věci

žalobce: **R. N.**
bytem S. V. 57, S. V.
zastoupen advokátem Mgr. Jaroslavem Topolem
sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4

proti
žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**
sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 11. 2016, č. j. KUOK 114014/2016, ve věci správního deliktu provozovatele vozidla

takto:

I. Rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje ze dne 29. 11. 2016, č. j. KUOK 114014/2016, **se zrušuje a věc se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 11 228 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Jaroslava Topola, advokáta se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4.

Odůvodnění:

1. Magistrát města Přerova, Odbor evidenčních správních služeb a obecního živnostenského úřadu (dále jen „MMPr“) rozhodnutím ze dne 26. 8. 2016, č. j. MMPr/109553/2016/Kom, uložil žalobci pokutu ve výši 1 700 Kč za spáchání správního deliktu podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“), jehož se měl dopustit tím, že jako provozovatel motorového vozidla Škoda Octavia, reg. zn. X v rozporu s § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu nezajistil, aby při užití tohoto vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích, neboť blíže neustanovený řidič dne 12. 12. 2015 v době od 2:35 do 2:40 h v Přerově na ulici Beyerova (naproti domu č. 1) při výjezdu z parkoviště u obchodního domu Tesco s předmětným vozidlem zastavil a stál kolmo k vozovce, tzn. nikoli vpravo ve směru jízdy co nejbližší k okraji pozemní komunikace.
2. Žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 29. 11. 2016, č. j. KUOK 114014/2016 zamítl odvolání žalobce a rozhodnutí MMPr potvrdil.
3. Žalobce se žalobou podanou v zákonné lhůtě domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného. V žalobě namítal, že:
 - a) výrok rozhodnutí MMPr je nepřezkoumatelný, neboť v rozporu s § 68 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř.“) z něj není zřejmé, podle jakých ustanovení bylo rozhodováno. Z odůvodnění rozhodnutí MMPr lze sice dovodit, že nezjištěný řidič při řízení jím provozovaného motorového vozidla nerespektoval § 25 odst. 1 písm. a) zákona o silničním provozu, avšak ani z odůvodnění není zřejmé, znaky jakého přestupku měl údajný správní delikt ve smyslu § 125f odst. 2 písm. b) zákona o silničním provozu vykazovat. Tuto vadu měl žalovaný zjistit ex offa. Pokud však takový stav výroku rozhodnutí MMPr aproboval, je jeho rozhodnutí v rozporu s § 89 odst. 2 s. ř.;
 - b) projednávaný skutek (stání s vozidlem kolmo k vozovce) byl nesprávně právně kvalifikován jako porušení § 25 odst. 1 písm. a) zákona o silničním provozu, neboť toto ustanovení nestanovuje, v jaké pozici (kolmo/rovnoběžně) má být vozidlo ustaveno vzhledem k vozovce. Předmětem řízení přitom bylo to, že nezjištěný řidič s vozidlem žalobce zastavil a stál kolmo k vozovce, což zakazuje § 25 odst. 1 písm. b) zákona o silničním provozu, jehož porušení však nelze dovodit ani z odůvodnění rozhodnutí;
 - c) pokud by MMPr shledal ve skutku porušení § 25 odst. 1 písm. b) zákona o silničním provozu, musel by zohlednit větu za středníkem uvedeného ustanovení, což však neučinil;
 - d) z opatrnosti, pokud je mu kladeno za vinu porušení § 25 odst. 1 písm. a) zákona o silničním provozu, tvrdí, že skutek nevykazuje znak protiprávnosti, neboť řidič jednal v krajní nouzi (náhlá zdravotní indispozice řidiče). Tento argument správní orgán

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

posoudil jako účelový, neboť jej žalobce mohl a měl uplatnit dříve a nikoli „až“ po zahájení řízení o správním deliktu. Zákon však nepředpokládá, že by se měl provozovatel vozidla na výzvu dle § 125h zákona o silničním provozu jakkoliv vyjadřovat k věci samé (provozovatel vozidla má toliko možnost uhradit určenou částku, sdělit totožnost řidiče, nebo výzvu ignorovat), a neuvedení tohoto důvodu v odporu nelze žalobci vytýkat, neboť odpor nemusí být odůvodněn. Žalobce má naopak za to, že tento argument uplatnil včas, neboť teprve po zahájení řízení o správním deliktu mu mohlo být zřejmé, že správnímu orgánu se nepodařilo zjistit řidiče vlastními silami, a tedy, že je nutné, aby se ve věci aktivně hájil. Žalobci nemohlo být vytýkáno ani nepředložení důkazů o existenci krajní nouze, neboť obviněný se není povinen hájit, zejména pak uvádět na svou obhajobu jakákoliv tvrzení, ani (anebo) o nich (nebo o jiných skutečnostech) nabízet a předkládat správnímu orgánu důkazy; MMPr se tak s námitkou krajní nouze v podstatě vůbec věcně nevypořádal a jeho rozhodnutí je tak nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů;

- e) úvahy žalovaného na téma tvrzené krajní nouze nemohou nedostatek odůvodnění rozhodnutí prvního stupně napravit, neboť z výroku napadeného rozhodnutí nevyplývá, že by žalovaný postupoval dle § 90 odst. 1 písm. c) s. ř., tedy, že by rozhodnutí prvního stupně měnil v části odůvodnění (rovněž by takový přístup byl nepřijatelný, neboť by žalobce krátil na právu se odvolat). Pokud by však bylo možné dovodit, že žalovaný rozhodnutí MMPr v části odůvodnění měnil, je výrok napadeného rozhodnutí nepřezkoumatelný pro nesrozumitelnost, neboť z něj takový postup nelze dovodit (výrok by tedy byl v rozporu s odůvodněním). Navíc jsou úvahy žalovaného nesprávné. Náhlá zdravotní indispozice řidiče nijak nevyklučuje to, aby takový řidič s vozidlem zacouval, a nejedná se rovněž ani o jednání iracionální. Pro řidiče se zdravotními potížemi je nejdůležitější co nejdříve vozidlo bezpečně zastavit, což nepochybně může zahrnovat i couvací manévry. Dále žalovaný nesprávně uvedl, že námitku krajní nouze ani v řízení o správním deliktu dle § 125f zákona o silničním provozu uplatnit nelze. Aby se jednalo o správní delikt dle § 125f zákona o silničním provozu, musí projednávaný skutek vykazovat všechny znaky přestupku, tj. i protiprávnost;
- f) správní orgán nečinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, neboť se omezil toliko na pokus o zjištění jeho totožnosti dotazem na provozovatele vozidla. Když vyšlo najevo, že provozovatel vozidla (tj. žalobce) správnímu orgánu totožnost řidiče nesdělí, správní orgán bez dalšího věc přestupku odložil. Jedná se tak o postup ryze formální, kdy správní orgán neučinil jediný skutečný krok ke zjištění pachatele přestupku. S ohledem na místo, kde mělo k údajnému přestupku dojít, se přitom nabízelo přezkoumat zda videozáznamy pořízené provozovatelem obchodního domu Tesco, případně městskými kamerami, nezachytily pachatele údajného přestupku způsobem umožňujícím jeho identifikaci;
- g) odůvodnění výše pokuty je nepřezkoumatelné, neboť správní orgán v podstatě vůbec neodůvodnil užití jednotlivých zákonných kritérií, pouze uvedl, že tato kritéria zhodnotil. Správní orgán si sám odporuje, neboť na jednu stranu uvedl, že vozidlo žalobce omezovalo ostatním řidičům výhled, současně však uvedl, že v dané noční době byl velmi malý provoz (dle názoru žalobce spíše nulový), takže fakticky žádný řidič omezen být nemohl. Není tak ani zřejmé, zda správní orgán míru závažnosti posoudil jako přitěžující či polehčující okolnost, případně, jaký měla vliv na konečnou výši pokuty, což platí i pro úvahy o místě a době spáchání přestupku;

- h) nemohlo dojít k naplnění materiální stránky přestupku (resp. správního deliktu), neboť způsob, jakým bylo vozidlo ustaveno, nemohlo v danou dobu nikoho omezit a ani ohrozit, neboť pokud by – hypoteticky – jeho vozidlo skutečně bránilo řidičům vyjíždějícím z parkoviště u obchodního domu Tesco ve výhledu, tito by nemohli vozidla jedoucí po pozemní komunikaci přehlédnout a přeslechnout s ohledem na panující noční klid;
- i) žalovaný potvrdil rozhodnutí MMPr, ač jeho vydání nepředcházelo nařízení ústního jednání, na kterém by bylo provedeno dokazování za osobní účasti žalobce. Takový postup krátil žalobce na jeho právu dle čl. 6 odst. 1 a odst. 3 písm. c) Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, jakož i čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (viz rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 15. 4. 2015, č. j. 15 A 14/2015-35, či rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 29. 4. 2015, č. j. 30A 56/2014-35 a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 1. 2016, č. j. 9 As 139/2015 – 30). I pokud by správní orgán během řízení seznal, že není nezbytné nařizovat ústní jednání, měl provést dokazování za osobní účasti žalobce jako účastníka řízení. Správní orgány zcela jednoznačně porušily zásadu bezprostřednosti, když prováděly dokazování v nepřítomnosti žalobce, který měl přinejmenším právo být vyrozuměn o možnosti účastnit se provádění dokazování mimo ústní jednání (§ 51 odst. 2 s. ř.);
- j) samotná skutková podstata správního deliktu provozovatele vozidla, a především pak povinnost stanovená v § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu je v rozporu s Ústavou.
4. Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby. Uvedl, že výroková část rozhodnutí obsahuje použitou právní kvalifikaci skutku, přičemž právní kvalifikaci přestupkového jednání neznámého řidiče (§ 25 odst. 1 písm. a) zákona o silničním provozu) považuje za správnou. Námitkou absence protiprávnosti pro jednání řidiče vozidla v krajní nouzi by se mohl žalovaný zabývat pouze v řízení o přestupku, nikoli v řízení o správním deliktu, v němž provozovatel vozidla odmítl osobu přestupce označit. Při činění kroků ke zjištění osoby pachatele přestupku postupoval MMPr v souladu se zákonem, tudíž jeho postup nelze označit za ryze formální. Výše pokuty byla odůvodněna dostatečně, s námitkou porušení zásady bezprostřednosti se žalovaný vypořádal v napadeném rozhodnutí a protiústavností se již opakovaně zabýval Nejvyšší správní soud, který konstatoval, že předmětná ustanovení zákona o silničním provozu protiústavní nejsou.
5. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného [§ 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)]. Krajský soud rozhodoval o věci samé bez jednání, neboť oba účastníci s tímto postupem souhlasili (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).
6. Úvodem krajský soud uvádí, že důvodnost žalobního bodu j) byla vyvrácena nálezem Ústavního soudu ČR ze dne 16. 5. 2018, sp. zn. Pl. ÚS 15/16, kterým byl zamítnut návrh na zrušení § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu. V obsáhlém odůvodnění nálezu Ústavní soud objasnil, proč neshledal, že by povinnost podle § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu a na ni navazující správní delikt podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu byly v jakémkoli myslitelném směru v rozporu s ústavním pořádkem ČR. Krajský soud nepovažuje za smysluplné z odůvodnění předmětného nálezu citovat, tudíž toliko odkazuje na jeho text, dostupný na www.usoud.cz.

7. Dále se krajský soud zabýval žalobním bodem f), jímž žalobce vytýkal správnímu orgánu I. stupně, že neučinil veškeré kroky nezbytné ke zjištění skutečného pachatele přestupku ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu.
8. Soudy rozhodující ve správním soudnictví opakovaně zdůrazňují, že správní delikt provozovatele vozidla vymezený v § 125f zákona o silničním provozu je nutno chápat jako delikt subsidiární. Až v případě, že není možné s určitostí zjistit řidiče vozidla, který spáchal předmětný přestupek, činí zákon odpovědným provozovatele vozidla za to, že svěřil řízení vozidla jinému a nezajistil, aby byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích. Primárně tedy za delikt (v širším smyslu) odpovídá řidič vozidla. Až tehdy, nelze-li skutečného řidiče na základě žádných důkazů či indicií zjistit, vést proti němu přestupkové řízení a spáchání přestupku mu prokázat, nese odpovědnost za delikt provozovatel vozidla. Ten se uvedené odpovědnosti může zbavit jen na základě zákonem předvídaných liberačních důvodů, vymezených v § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2014, č. j. 1 As 131/2014 – 45, a ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015 – 46).
9. Krajský soud z obsahu správního spisu zjistil, že na základě oznámení Městské policie Přerov, doložené fotodokumentace a výpisu z centrálního registru vozidel vydal MMPr dne 8. 2. 2016 výzvu, kterou žalobce vyzval k zaplacení určené částky ve smyslu ustanovení § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu, a dále jej dne 30. 3. 2016 předvolal k podání vysvětlení dne 20. 4. 2016. V reakci na výzvu a předvolání byla MMPr doručena plná moc udělená žalobcem k zastupování pro společnost O. V., s. r. o., spolu se sdělením, že žalobce dle § 60 odst. 1 zákona o přestupcích odpírá výpověď, neboť by jejím provedením vystavil sebe či osobu blízkou stíhání pro spáchání přestupku či správního deliktu. MMPr poté dne 16. 5. 2016 vyhotovil záznam o odložení přestupku ve smyslu § 66 odst. 3 písm. g) zákona o přestupcích, v němž uvedl, že s ohledem na sdělení provozovatele vozidla nebyla zjištěna osoba přestupce.
10. Krajský soud při posouzení námítky neprovedení nezbytných kroků ke zjištění pachatele přestupku vycházel z judikatury Nejvyššího správního soudu, zejména z rozsudků ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015-46, ze dne 11. 12. 2014, č. j. 3 As 7/2014-21, a ze dne 17. 2. 2016, č. j. 1 As 237/2015-31, v nichž Nejvyšší správní soud zdůraznil, že vyžadovat po správních orgánech rozsáhlé kroky směřující k určení totožnosti přestupce, nemají-li pro takové zjištění potřebné indicie a případné označení řidiče provozovatelem vozidla k výzvě podle § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu zjevně nevede, by šlo proti smyslu úpravy správního deliktu provozovatele vozidla. Správní orgány (ať již na základě označení řidiče provozovatelem vozidla nebo na základě jiných skutkových okolností) jsou tak povinny pokusit se zjistit skutečného přestupce toliko tehdy, mají-li k tomu reálnou příležitost. Tak tomu však v posuzované věci nebylo.
11. V posuzované věci žalobce sdělil, že odpírá podat vysvětlení s ohledem na ochranu sebe či sobě blízké osoby. Došlo tak k situaci, jejíž řešení bylo hlavním účelem zákona č. 297/2011 Sb., který vložil do zákona o silničním provozu správní delikt provozovatele vozidla.
12. V rozsudku ze dne 11. 12. 2014, č. j. 3 As 7/2014 – 21, Nejvyšší správní soud posuzoval podobnou věc. Odlišnost spočívala pouze v tom, že provozovatel vozidla sice označil řidiče, který však následně na výzvu správnímu orgánu sdělil, že vozidlo řídila osoba jemu blízká. Správní orgán zahájil řízení o správním deliktu provozovatele. Provozovatel správním orgánům vytýkal, že se nepokusily jinými způsoby zjistit, kdo vozidlo řídil. Ke

zjištění skutečného řidiče dle stěžovatele správní orgány mohly použít další důkazy – výslechy osob či kamerový záznam. Nejvyšší správní soud však uvedl, že správní orgány učinily dostatečné kroky ke zjištění osoby pachatele přestupku. Policistům se nepodařilo na místě bezprostředně identifikovat řidiče vozidla. Později mohli stěžejní vysvětlení o osobě řidiče podat již jen stěžovatel jakožto provozovatel vozidla a jeho vypůjčitel. Pokud však vypůjčitel vozidla odmítl s poukazem na osobu blízkou podat vysvětlení, zmařilo to možnost identifikovat osobu řidiče.

13. Aplikují-li se výše uvedená východiska na nyní posuzovanou věc, je zřejmé, že MMPr nezbytné kroky ke zjištění osoby pachatele přestupku učinil. Žalobce odmítl podat správnímu orgánu vysvětlení a osobu skutečného řidiče vozidla označit. Z obsahu správního spisu nevyplývá, že by MMPr měl jakékoli další indicie, které by mohly reálně vést k určení totožnosti pachatele přestupku a jeho usvědčení. Jelikož žádná reálná možnost, jak zjistit přestupce, tak v dané chvíli neexistovala, MMPr nepochybil, pokud zahájil řízení o správním deliktu provozovatele vozidla. Žalobní bod f) je proto nedůvodný.
14. Dále se krajský soud zabýval žalobním bodem i), jímž žalobce vytýkal správním orgánům porušení svého práva na ústní projednání věci.
15. Ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu je doposud jednotná v tom, že u správních deliktů obecně není ústní jednání povinnou součástí správního řízení (srov. např. rozsudek ze dne 11. 11. 2004, č. j. 3 As 32/2004 - 53, publ. pod č. 852/2006 Sb. NSS nebo rozsudek ze dne 16. 6. 2016, č. j. 6 As 73/2016 - 40). V druhém zmíněném rozsudku Nejvyšší správní soud uzavřel, že pro naplnění požadavků kladených na smluvní státy čl. 6 Úmluvy postačuje, když je ústní jednání provedeno (resp. umožněno) ve fázi soudního přezkumu. Je to především nezávislý a nestranný soud, u něhož je nutné, aby měl obviněný možnost jej bezprostředně seznámit se svou kauzou a prezentovat před ním osobně svou obranu. K závěru, že záruky podle čl. 6 Úmluvy se vztahují primárně na fázi soudního přezkumu správních rozhodnutí, dospěl již dříve Ústavní soud [nález sp. zn. Pl. ÚS 28/98 ze dne 23. 11. 1999 (N 161/16 SbNU 185; 2/2000 Sb.)]. V rozsudku ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015 - 46, pak Nejvyšší správní soud uzavřel, že nedostatek ústního jednání ve správním řízení z pohledu Evropské úmluvy zhojil § 51 s. ř. s., podle kterého soud nařídí jednání k rozhodnutí o správní žalobě, ledaže strany souhlasí (byť implicitně) s rozhodnutím ve věci samé bez nařízení jednání. V řízení o správním deliktu podle § 125f zákona o silničním provozu, o něž jde i v nyní posuzované kauze, nemusí správní orgán nařadit ústní jednání vždy, ale jen tehdy, je-li to nezbytné ke splnění účelu řízení a uplatnění práv účastníků (k těmto závěrům se Nejvyšší správní soud opakovaně přihlásil - srov. rozsudky ze dne 16. 3. 2016, č. j. 1 As 277/2015-33 a č. j. 1 As 166/2015-29, ze dne 29. 3. 2016, č. j. 1 As 7/2016-30, ze dne 6. 4. 2016, č. j. 3 As 260/2015-58 a ze dne 7. 4. 2016, č. j. 5 As 122/2015-18).
16. Z obsahu správního spisu vyplývá, že dne 11. 7. 2016 byl žalobce vyrozuměn MMPr, že dne 26. 7. 2016 ve 13:00 hod. bude v projednávané věci provedeno dokazování listinami s tím, že po jeho skončení má žalobce nejpozději do 29. 7. 2016 právo vyjádřit se k podkladům, a poté bude vydáno rozhodnutí ve věci. Dne 18. 7. 2016 obdržel MMPr žádost žalobce o nařízení ústního jednání a dále sdělení, že řidič vozidla zastavil a stál na uvedeném místě z důvodu, že se mu udělalo nevolno, potřeboval se jít vydýchat na čerstvý vzduch a zavolat si záchrannou službu, tudíž odvracel situaci, která by měla zcela zásadní zdravotní následky, a to prostředkem, který ohrožoval zájem chráněný zákonem značně

nižší měrou. Dne 26. 7. 2016 vyhotovil MMPr protokol o provedení dokazování listinou v nepřítomnosti žalobce a jeho zástupce, v němž přehledně uvedl, jaké důkazy provedl a jaká zjištění z nich učinil. Následně dne 26. 8. 2016 vydal MMPr rozhodnutí ve věci.

17. K porušení zásady bezprostřednosti, které bylo žalobcem namítáno v odvolání, žalovaný na str. 3 napadeného rozhodnutí uvedl, že správní řád předpokládá, že dokazování nemusí probíhat v rámci ústního jednání, avšak s tím, že o provedení důkazu se provede záznam do spisu. Odkázal přitom na § 51 odst. 2 a § 53 odst. 6 s. ř. Jelikož byl žalobce cestou zástupce vyrozuměn o možnosti vyjádřit své stanovisko, vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a seznámit se s nimi, mj. v souvislosti s právem nahlížet do spisu, podobně jako o provedení dokazování listinou, avšak svého práva být přítomen dokazování nevyužil, přičemž MMPr následně vyhotovil protokol o provedeném dokazování, nebyl žalobce uvedeným postupem dle žalovaného krácen na svých právech.
18. Krajský soud má s ohledem na popsany průběh řízení před MMPr a judikaturní závěry shrnuté v odst. 15 za to, že MMPr žalobce na jeho procesních právech nijak nezkrátil a dostál postupu, popsanému v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 1. 2016, č. j. 9 As 139/2015-30, jehož se žalobce v žalobě dovolává. Nejvyšší správní soud v uvedeném rozsudku shrnul vlastní judikaturu týkající se nutnosti konání ústního jednání v řízení o správním deliktu, přičemž poukázal zejména na usnesení rozšířeného senátu ze dne 3. 4. 2012, č. j. 7 As 57/2010-82 a na něj navazující rozsudek ze dne 8. 8. 2013, č. j. 4 As 34/2013-24, a v odst. 28 až 30 shrnul: „*V tomto rozhodnutí čtvrtý senát mj. uvedl, že správní řízení je obecně ovládáno zásadou písemnosti. Tento závěr nevyplývá z § 49 odst. 1 správního řádu, ale z § 15 odst. 1 správního řádu. Správní řád v případech, kdy nevyžaduje obligatorní konání ústního jednání, ponechává správním orgánům prostor k úvaze, zda je ústní jednání nezbytné ke splnění účelu řízení a k uplatnění práv účastníků řízení. Prostor pro takovou úvahu však není dán při dokazování, neboť požadavek, aby při dokazování byla účastníkům řízení přítomnost umožněna, vyplývá dle soudu přímo z § 51 odst. 2 správního řádu. Podle § 51 odst. 2 správního řádu má správní orgán provádět důkazy za přítomnosti účastníků řízení, a to buď při ústním jednání, o jehož konání musejí být účastníci řízení s dostatečným předstihem uvědomeni (§ 49 odst. 1), nebo mimo ústní jednání, přičemž v takovém případě musí o provádění důkazů účastníky řízení včas vyrozumět, nehrozí-li nebezpečí z prodlení (srov. VEDRAL. J. Správní řád – komentář, Praha: BOVA POLYGON, 2. aktualizované vydání, 2012, s. 520). Správní řád předpokládá možnost rozhodovat meritorně bez nařízení ústního jednání, stejně jako možnost provést důkaz listinou mimo ústní jednání, nicméně k takovému postupu, jak je výše uvedeno, stanovuje určité podmínky. Především by měli být účastníci řízení o záměru správního orgánu provést důkaz listinou mimo ústní jednání včas vyrozuměni (§ 51 odst. 2 správního řádu), a dále by o tom měl být sepsán protokol (§ 18 odst. 1 téhož zákona). Podle § 53 odst. 6 správního řádu se důkaz listinou za přítomnosti účastníků provede tak, že se listina přečte nebo se sdělí její obsah.*“
19. Žalobce byl o provádění dokazování v posuzované věci s dostatečným předstihem uvědomen (jeho zástupci bylo vyrozumění doručeno dne 11. 7. 2016) a žalobci bylo umožněno být u provádění dokazování přítomen. Žalobce se však ve stanovený den k MMPr nedostavil a nesdělil správnímu orgánu, že by jeho přítomnosti při provádění dokazování bránila jakákoli skutečnost. O provedení dokazování byl sepsán podrobný protokol, přičemž žalobce byl předem vyrozuměn o možnosti se s ním, jakož i s podklady rozhodnutí samotnými před vydáním rozhodnutí seznámit. Této možnosti žalobce opětovně bezdůvodně nevyužil, přičemž k vydání rozhodnutí došlo až po uplynutí 1

měsíce ode dne, kdy došlo k provedení dokazování. S ohledem na skutečnost, že dokazování spočívalo výlučně ve zjišťování obsahu listin, nelze postupu MMPr ničeho vytknout. Žalobní bod i) je tudíž nedůvodný.

20. Ve vztahu k žalobním bodům d) a e) krajský soud ve shodě se závěrem uvedeným v odst. 36 až 39 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2016, č. j. 8 As 156/2016-35 uvádí, že není správný názor žalobce, že „jednání řidiče v krajní nouzi (...) nevykazuje znaky přestupku“. Žalobce totiž zjevně zaměňuje okolnosti vylučující protiprávnost (zde krajní nouzi) s naplněním skutkové podstaty (znaků) přestupkového jednání. Kromě toho žalobce sám, svým odmítavým postupem v řízení o přestupku, způsobil, že se správní orgán nemohl okolnostmi, které řidiče vozidla mohly z odpovědnosti za přestupek vyvázat, zabývat. Krajský soud se zcela ztotožňuje se závěrem krajského soudu, že *pro založení odpovědnosti provozovatele vozidla za správní delikt je sice podle § 125f odst. 2 písm. b) zákona o silničním provozu nutné, aby porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazovalo znaky přestupku podle zákona o silničním provozu, toto ustanovení však nelze vykládat tak, že jsou správní orgány v řízení o správním deliktu povinny zjišťovat, zda byly naplněny všechny předpoklady přestupkové odpovědnosti řidiče vozidla. Pro splnění podmínky podle § 125f odst. 2 písm. b) zákona o silničním provozu proto postačí, že jednání řidiče vykazuje znaky přestupku*. Vykonstruovanými příběhy o jednání řidičů v krajní nouzi se tudíž soudy rozhodující ve správním soudnictví při posuzování rozhodnutí správních orgánů o odpovědnosti provozovatele vozidla oprávněně odmítají zabývat. Nejinak je tomu i v posuzovaném případě.
21. Důvodným však krajský soud shledal žalobní body a) až c), jimiž žalobce namítal nejednoznačnost, jakož i nesprávnost použité právní kvalifikace.
22. V právních větech usnesení rozšířeného senátu ze dne 31. 10. 2017, č. j. 4 As 165/2016-46, Nejvyšší správní soud uvedl: „*I. Správní orgán rozhodující o správním deliktu musí ve výrokové části rozhodnutí (§ 68 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád) uvést všechna ustanovení, byť obsažená v různých právních předpisech, která tvoří v souhrnu právní normu odpovídající skutkové podstatě správního deliktu. II. Pokud správní orgán ve výrokové části rozhodnutí neuvede všechna ustanovení, která zakládají porušenou právní normu, bude třeba v každém jednotlivém případě posoudit závažnost takového pochybení. Při úvahách, zda je neuvedení určitého ustanovení ve výrokové části odstranitelné interpretací rozhodnutí, bude významné zejména to, zda jasné vymezení skutku ve výroku rozhodnutí dovoluje učinit jednoznačný závěr, jakou normu pachatel vlastně porušil. Důležité bude též to, jaká ustanovení ve výrokové části správní orgán uvedl, a jaká neuvedl. Ke zrušení rozhodnutí bude třeba přistoupit i tehdy, nebude-li chybějící ustanovení zmíněno ani v odůvodnění rozhodnutí.*“
23. Z odůvodnění předmětného usnesení vyplývá, že formulované nároky na právní kvalifikaci skutku ve výroku rozhodnutí správního orgánu o vině mají jediný význam, a sice umožnění učinění jednoznačného závěru o tom, jakou normu vlastně pachatel porušil.
24. V posuzované věci však výrok rozhodnutí MMPr zmíněným požadavkům na právní kvalifikaci skutku ve výroku nevyhovuje, neboť výslovně odkazuje pouze na § 125f odst. 1 a § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu, neuvádí však ve smyslu § 125f odst. 2 písm. b) zákona o silničním provozu, jaké povinnosti řidiče nebo pravidla provozu na pozemních komunikacích řidič předmětného vozidla porušil a znaky jakého přestupku podle zákona o silničním provozu tím měly být naplněny. MMPr tak ve výroku neuvedl všechna

ustanovení, která ve svém souhrnu tvoří právní normu odpovídající skutkové podstatě správního deliktu.

25. MMPr v tzv. skutkové větě toliko uvedl, že *řidič předmětného vozidla s tímto zastavil a stál kolmo k vozovce, tzn. nikoliv vpravo ve směru jízdy co nejbliže k okraji pozemní komunikace, aniž by vymezil právní předpis, k jehož porušení tímto jednáním došlo.*
26. Krajský soud se proto zabýval tím, zda je v posuzované věci neuvedení určitého ustanovení ve výrokové části odstranitelné interpretací rozhodnutí, a dospěl k závěru, že nikoli, neboť citované vymezení skutku ve výroku rozhodnutí ne dovoluje učinit jednoznačný závěr, jakou normu měl nezjištěný řidič vozidla žalobce vlastně porušit.
27. Z prvního odstavce odůvodnění rozhodnutí MMPr lze sice dovodit, že se měl nezjištěný řidič při řízení vozidla žalobce dopustit přestupku dle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu, a dále je v 6. odstavci na str. 3 rozhodnutí MMPr uvedeno, že řidič vozidla porušil povinnost stanovenou v § 25 odst. 1 písm. a) zákona o silničním provozu, avšak popis jednání pachatele přestupku tomuto ustanovení neodpovídá.
28. Podle § 25 odst. 1 zákona o silničním provozu *řidič smí zastavit a stát jen*
a) vpravo ve směru jízdy co nejbliže k okraji pozemní komunikace a na jednosměrné pozemní komunikaci vpravo i vlevo,
b) v jedné řadě a rovnoběžně s okrajem pozemní komunikace; nedojde-li k ohrožení bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, smí v obci řidič vozidla o celkové hmotnosti nepřevyšující 3 500 kg zastavit a stát kolmo, popřípadě šikmo k okraji pozemní komunikace nebo zastavit v druhé řadě.
29. S žalobcem lze souhlasit, že MMPr de facto zkombinoval oba odstavce citovaného ustanovení, ačkoli tato stanovují samostatná pravidla. Vytkl-li tedy MMPr ve výroku rozhodnutí nezjištěnému řidiči, že tento stál vozidlem žalobce kolmo k vozovce, nemohl jeho jednání kvalifikovat jako porušení § 25 odst. 1 písm. a) zákona o silničním provozu, neboť v něm zákon nestanovuje, v jaké pozici (kolmo/rovnoběžně) má být vozidlo ustaveno vzhledem k vozovce. Zastavení a stání kolmo k vozovce zakazuje § 25 odst. 1 písm. b) zákona o silničním provozu, jehož porušení však ani v odůvodnění rozhodnutí MMPr nezmiňuje. Nadto je pravdou, že v případě, že by v jednání řidiče bylo spatřeno porušení § 25 odst. 1 písm. b) zákona o silničním provozu, byl by MMPr povinen zdůvodnit, že na něj nedopadala věta za středníkem uvedeného ustanovení, která stanoví, že *nedojde-li k ohrožení bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, smí v obci řidič vozidla o celkové hmotnosti nepřevyšující 3 500 kg zastavit a stát kolmo, popřípadě šikmo k okraji pozemní komunikace nebo zastavit v druhé řadě.*
30. S ohledem na výše uvedené se již krajský soud pro nadbytečnost nezabýval zdůvodněním výše uložené pokuty, neboť o té bude povinen správní orgán rozhodnout opětovně v závislosti na tom, jak bude jednání žalobce právně kvalifikovat.
31. Krajský soud shrnuje, že správní orgán I. stupně skutkově jednoznačně nevymezil, jakého jednání se nezjištěný řidič vozidlem žalobce dne 12. 12. 2015 dopustil, následně ve výroku rozhodnutí neuvedl všechna ustanovení, která v souhrnu tvoří právní normu odpovídající skutkové podstatě správního deliktu, přičemž právní norma, na kterou odkázal v odůvodnění rozhodnutí na popis skutku nedopadala. MMPr se tedy při právní kvalifikaci žalobcova deliktu ve výrokové části rozhodnutí dopustil takové chyby, která má za

následek nezákonnost rozhodnutí. Žalovaný pak svým rozhodnutím tuto chybu neodstranil, proto je i jeho rozhodnutí nezákonné.

32. Krajský soud proto žalobou napadené rozhodnutí dle § 78 odst. 1 s. ř. s. pro nezákonnost zrušil a věc dle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil žalovanému k dalšímu řízení, v němž je žalovaný vázán právními názory vyslovenými v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
33. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že v řízení procesně úspěšný žalobce má právo vůči žalovanému na náhradu nákladů řízení. Náklady žalobce ve výši 11 228 Kč tvoří: 1) zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč a 2) náklady za zastupování žalobce advokátem, stanovené dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „AT“) jako odměna za zastupování ve výši 6 200 Kč za 2 provedené úkony právní služby dle § 11 odst. 1 písm. a) a d) AT, tj. převzetí zastoupení a sepsí žaloby, přičemž odměna za 1 úkon právní služby ve výši 3 100 Kč byla stanovena dle § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5 AT, a dále náhrada hotových výdajů za provedené úkony ve výši 600 Kč, tj. 2 x 300 Kč dle § 13 odst. 3 AT, to vše zvýšené o DPH z odměny a náhrad ve výši 1 428 Kč, neboť zástupce žalobce je plátcem uvedené daně.
34. Vzhledem k odlišné úpravě s. ř. s. a o. s. ř., týkající se nabytí právní moci rozhodnutí (§ 54 odst. 5 s. ř. s., § 159, § 160 odst. 1 o. s. ř.), uložil soud žalovanému povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku. Místo plnění určil soud dle § 149 o. s. ř.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na nařízení exekuce.

Olomouc 6. června 2018

JUDr. Zuzana Šnejdrlová, Ph.D. v. r.
předsedkyně senátu